

REFERAT Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget 2014-2017 d. 29-09-2016

Mødedato Torsdag d. 29. september 2016 kl. 00:00

Mødested Växjö, Sverige

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Beskæftigelsesplan 2017.....	4
Koordinering med andre politikområder.....	8
Mødeplan 2017.....	9
Sager til orientering.....	11
Ansøgning: Imarksættelse, økozoner og lokale fødevarefællesskaber på Bornholm.....	12
Regionalt Vækstpartnerskabsaftale 2016-2017 mellem regeringen og Bornholms Vækstforum.....	17
Ansøgning: Bright Green Island revitalisering.....	29
Ansøgning: Urkraftsfestival 2017-2019.....	36
Ansøgning: Talentskole for grøn-energi og IT.....	40
Sager til høring i Integrationsråd.....	45
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	46
Eventuelt.....	47

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

85.02.02G00-0009

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	1	

Fraværende

Maria Fromseier Kjærgaard

Jonna Nielsen

Bemærkninger til dagsordenen

Punkt 9 og 10 til orientering, da Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget på møde den 8. juni 2016 delegerede kompetencen til administrationen, til at påse om sager fra Bornholms Vækstforum, hvor der indstilles afslag, er i overensstemmelse med gældende lovgivning

Åbent punkt

2 Beskæftigelsesplan 2017

15.00.15P15-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	2	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Børne- og Skoleudvalget indstiller
Fritids- og Kulturudvalget indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget orienteres
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende Beskæftigelsesplan 2017 på mødet den 22. december 2017.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- Beskæftigelsesplan 2017 godkendt

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Anbefales

Sagsfremstilling

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget godkendte på møde den 31. august 2016 tids- og procesplan for Beskæftigelsesplan 2017. Udkast til Beskæftigelsesplan 2017 forelægges fagudvalgene til drøftelse og skal endelig godkendes i kommunalbestyrelsen den 22. december 2016.

Beskæftigelsesplanen skal sikre sammenhæng mellem de beskæftigelsespolitiske udfordringer, de politiske mål og den overordnede strategiske prioritering og tilrettelæggelse af indsatsen, Beskæftigelsesplanen tager derfor udgangspunkt i Bornholms Regionskommunes udviklingsstrategi 2016 – Bright Green Island 2016.

- Et godt og aktiv liv for alle
- Bornholm som videnssamfund
- Grøn og bæredygtig Ø
- Økonomisk bæredygtig Ø

Beskæftigelsesplan bygger på de aktuelle muligheder og udfordringer for Bornholm i samspil med de politisk fastsatte mål både lokalt og nationalt.

Beskæftigelsesministerens politiske mål for 2017:

I løbet af de seneste år har flere personer fået fodfæste på arbejdsmarkedet og dermed mulighed for at forsørge sig selv. Den positive udvikling ønskes forsat understøttet med en styrket indsats for de borgere, som er langt fra arbejdsmarkedet samt at sikre at virksomhederne får adgang til kvalificeret arbejdskraft.

På denne baggrund har beskæftigelsesministeren udmeldt fire beskæftigelsespolitiske mål som den overordnede retning for arbejdet med en aktiv beskæftigelsesindsats for 2017:

1. Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.
2. Flere unge skal have en uddannelse
3. Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet herunder langtidsledige kontanthjælpsmodtagere skal tættere på arbejde
4. Flere flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende.

Den lave ledighed er også slået igennem i Bornholms Regionskommune, hvilket er meget positivt, men betyder også, at når virksomhederne fremover skal have kvalificeret arbejdskraft er det nødvendigt at få alle arbejdskraftressourcer i spil. Der er heldigvis forsat et potentiale – de sygemeldte kommer hurtigere og i højre grad tilbage på arbejdsmarkedet, flygtninge som trods begrænsede dansk kundskaber kan bidrage med deres arbejdskraft på arbejdsmarkedet, unge kan med en koordineret og langsigtet indsats komme i uddannelse og i arbejde, og borgere kan med en tværfaglig og helhedsorienteret indsats rustes til at vende tilbage i arbejde eller uddannelse.

Den lave ledighed betyder også, at samarbejdet med virksomhederne ændrer karakter, dels fordi virksomhederne efterspørger andre services i en situation, hvor det stadig bliver sværere at rekruttere, og fordi behovet for et rummeligt arbejdsmarked stiger i takt med at flere og andre typer borgere skal ud på arbejdsmarkedet – både ordinære og i virksomhedsrettede forløb.

Sammenfattende kan Bornholms udfordringer beskrives med følgende overskrifter:

Stigende mangel på arbejdskraft

- Befolkningsstrukturen på Bornholm spiller en væsentlig rolle i forhold til at ressource stærke unge fraflytter og gruppen af ældre borgere bliver tilbage.
- Kompetencegab mellem udbud og efterspørgslen på arbejdskraft i forhold til at en stor del af de mest ressource stærke unge fraflytter.
- Fortsat en meget stor gruppe af Bornholms arbejdsstyrke er ufaglærte, hvilket skal ses sammen med fremtidens behov for uddannet arbejdskraft.

Fremtidens kompetencebehov

	2010	2013	2016	2020	2025
	Arbejdsløshed (antal)				
Ufaglært/Uoplyst	599	469	854	1.109	1.534
Studenter, hf, hhx, htx	51	42	-3	-47	-53
EFU: Handels- og kontor	155	146	34	26	74
EFU: Bygge & anlæg	115	92	3	-77	-142
EFU: Jern & metal	113	84	26	-21	-50
EFU: Social & sundhed	39	32	-56	-111	-86
EFU: Andre	136	117	-25	-132	-107

Kilde: Center for Regional og Turismeforskning (CRT)

Behov for kvalificeret uddannelsesudbud

- Kvalificeret uddannelsesudbud således at de unge bliver på Bornholm. Herunder at opretholde nuværende udbudsniveau.

Praktikpladser

- Manglede praktikpladser.

Billige lejeboliger

- Generelt er efterspørgslen på billige lejeboliger stigende. Dette skal ses i lyset af indførsel af Jobreform 1 (kontanthjælpsloftet), flere flygtninge ønsker permanente boliger og manglen på studieboliger.

Sundhedssektoren

- Manglende behandlingstilbud – eksempelvis nævnes behandlingstilbud til borgere med psykiske lidelser.
- Ventetid ved udredning af behandlingsmuligheder lokalt på Bornholm. I udtalt grad psykologbehandling.
- En række borgere kan ikke benytte muligheden for frit sygehusvalg, da de ikke magter rejsen til og fra øen..

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget har fastsat følgende mål for den beskæftigelsesrettede indsats:

1. Sikre at Bornholmske virksomheder kan få den fornødne og kvalificerede arbejdskraft nu og på længere sigt.
2. Støtte Bornholmske borgere i at påbegynde og gennemføre ordinær uddannelse eller kompetenceløft der kan bibringe dem i job.
3. Borgere på kanten af arbejdsmarkedet støttes i at få eller bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet efter perioder med ledighed eller sygdom. (Antallet af kontanthjælpsmodtagere skal reduceres, langtidsledigheden og lange sygefraværsforløb skal nedbringes)

4. Sikre anvendelse af arbejdspotentialer hos flygtninge og indvandrere, således at de integreres hurtigt og derved bidrager til det Bornholms samfund.
Målsætningen er at 60% af flygtninge og indvandrere er i beskæftigelse senest 3 år efter deres ankomst til landet.

Vedhæftet Beskæftigelsesplanen 2017 er således udarbejdet som en helhedsorienteret plan for at sikre sammenhæng mellem beskæftigelsespolitiske udfordringer, politiske mål og fokusområder samt den lokale strategiske prioritering og tilrettelæggelse af indsatsen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

3 Koordinering med andre politikområder

00.01.00K04-0029

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	3	

Indstilling og beslutning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Intet

Åbent punkt

4 Mødeplan 2017

00.22.02A26-0010

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	4	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter.

Resumé

Udvalget skal fastsætte tidspunkt for møder i 2017.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller

- a) at mødedatoerne jf. mødeplanen for 2017 tages til efterretning
- b) at mødetidspunkt fastsættes til kl. 15,30

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget den 29. september 2016:
Godkendt

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen forventes den 22.9.2016 at godkende mødeplanen for 2017 for kommunalbestyrelsen, Økonomi- og Planudvalget og de stående udvalg. Af mødeplanen fremgår det, at Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget har møder følgende dage i 2017:

- 11. januar
- 1. februar
- 8. marts
- 5. april
- 3. maj
- 7. juni
- 30. august
- 27. september
- 8. november
- 6. december

I henhold til Lov om kommunernes styrelse § 8 stk. 3 kan kommunalbestyrelsen fastsætte regler om varigheden af sine møder. Dette samme kan ØPU og de stående udvalg.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

5 Sager til orientering

00.01.00G00-0044

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	5	

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:

Orienteringerne taget til efterretning

- a) Orientering om de foreløbige tal for varslingsbreve og undtagelser i forbindelse med 225-timersreglen
- b) Orientering om "**Nøgletal for beskæftigelsesindsatsen i Bornholm**"

Åbent punkt

6 Ansøgning: Imarksættere, økozoner og lokale fødevarefællesskaber på Bornholm

24.00.00Ø39-0173

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	5	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	6	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Foreningen LAG-Bornholm ansøger Bornholms Vækstforum om 200.000 kr. af de regionale udviklingsmidler (frie midler), til projekt "Imarksættere, økozoner og lokale fødevarefællesskaber på Bornholm".

Projektets formål er:

- at fremme resiliente og bæredygtige lokale fødevaresystemer, som skaber nye arbejdspladser, øger tilflytningen og bidrager til integration af nye landdistriktsborgere på Bornholm og
- at udvikle nye fællesskabsbaserede forretningsmodeller indenfor bæredygtig og mangfoldig fødevareproduktion med delt ejerskab og folkeligt engagement.

Af ansøgningen fremgår det, at de aktiviteter og indsatser, som skal iværksættes skal sikres koordineret med øvrige indsatser på fødevareområdet, således at de mange tiltag supplerer og komplementerer hinanden i et sammenhængende forløb.

Det samlede budget er 400.000 kr. og projektperioden er 1. nov. 2016 – 30. juni 2017. Der er tale om et flerårigt projekt, hvoraf der her ansøges om midler til at gennemføre 1. fase af projektet.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at ansøgningen fra LAG-Bornholm om 200.000 kr. af de regionale udviklingsmidler drøftes.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 5:

Vækstforum indstiller projektets fase 1 til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, med bemærkning om, at Vækstforum forbeholder sig retten til en separat vurdering af en evt. ansøgning til fase 2 og 3.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at projektets fase 1 godkendes, men at Vækstforum forbeholdes retten til en separat vurdering af en evt. ansøgning til fase 2 og 3

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Indstillingen godkendt

Sagsfremstilling

Ansøger beskriver, at projektets overordnede formål er, at fremme resiliente og bæredygtige lokale fødevarer systemer, som skaber nye arbejdspladser, øger tilflytningen og bidrager til integration af nye borgere på Bornholm. Ved at tiltrække nye bæredygtige fødevarer producenter til Bornholm (Imarksættere) og skabe en stærk bro mellem lokale små-skala producenter og lokale aftagere styrkes lokaløkonomien, der opnås en højere grad af selvforsyning og der bliver skabt nye lokale fødevarer fællesskaber.

Målet er, at udvikle nye fællesskabsbaserede forretningsmodeller inden for bæredygtig og mangfoldig fødevarer produktion med delt ejerskab og folkeligt engagement.

Det fysiske afsæt for projektet vil være området i og omkring Gudhjem og det regionale madkulturhus på Melstedgaard, hvor der arbejdes for at etablere en økologisk jordzone med Start-Op-Marker for Imarksættere. Endvidere ydes en indsats for at matche nye fødevarer iværksættere med andre dyrkningsarealer og landbrug på Bornholm.

Aktiviteter

Dette projekt består af seks indsatsområder:

1. Projektstart,
2. Kommunikation, videndeling og PR,
3. Start-Op-Marker,
4. Imarksættere,
5. Interessentinddragelse og
6. Viden, forskning og innovation

Med udgangspunkt i hovedleverancer for hvert af indsatsområderne samt dertilhørende milepæle, er der udviklet en række hovedaktiviteter.

Se bilag 2 – Projektbeskrivelse: Ansøgers bilag 1 (Milepælsplan) og 2 (Tids- og aktivitetsplan) for en beskrivelse af aktiviteterne i projektets første fase samt afsnit 4 (også i ansøgers projektbeskrivelse).

Projektets forløber frem til 30. juni 2017. Tids- og aktivitetsplan samt milepælsplan er vedlagt som bilag (bilag 2). Se i øvrigt Projektets faser og delmål i bilag 2, for en beskrivelse af det samlede projekts faser og delmål.

Dette projekt er blot første fase af i alt tre faser. Denne første fase er indledende og skaber forudsætningen for de to følgende faser, der er igangsættende og merværdiskabende i forhold til en egentlig produktion af afgrøder. Det er således også i disse efterfølgende faser, at der vil opstå en målbar effekt i forhold til Vækstforums erhvervsstrategiske målsætninger om flere jobs og øget værdiskabelse.

Umiddelbare resultater

Ansøger forventer, at der i projektperiodens første fase vil blive produceret:

- En hjemmeside, der fungerer som en art "Langbrugs-Airbnb", som formidler kontakter mellem ledig kapacitet og de nye bæredygtige fødevareproducenter - "imarksætterne" – med mulighed for annoncering af ledig jord, tilbud om leje og deling af maskiner og adgang til lejeboliger.
- En "køreplan" for etablering af en multifunktionel økone, hvor mulighederne for supplerende indtægter fra f.eks. agroturisme, naturpleje eller formidlingsaktiviteter udfoldes.
- En beskrivelse af økonomisk bæredygtige og fællesskabsbaserede forretningsmodeller, udviklet i samskabelse med borgere, professionelle aftagere og andre interessenter.
- En skitse for inkubator- og iværksætterprogram, udviklet i samarbejde med relevante aktører på Bornholm og med udgangspunkt i imarksætternes verificerede behov og ønsker.
- En formel organisering af borgergrupper, som vil bidrage til realisering af projektets efterfølgende faser.

Ansøger forventer endvidere positiv tilkendegivelse fra 3-6 potentielle imarksætter-projekter om at prøve konceptet af.

Forventet effekt

Ansøger forventer, at der *som følge* af det samlede projekt (alle tre faser) vil blive:

- Etableret minimum fem nye imarksætter-projekter på Bornholm
- Skabt en mere mangfoldig fødevareproduktion med lokalt aftryk
- De lokale fællesskabsstøttede fødevaresystemer og deleøkonomiske forretningsmodeller er fremmet
- Skabt en højere grad af lokal fødevaresikkerhed og selvforsyning
- Etableret en stærkere lokaløkonomi på Bornholm
- Tilknyttet en ph.d.-studerende og forskere til projektet, evt. via et fødevareuniversitet
- Evt. tilknyttet flygtninge og udsatte ledige til projektet
- En mere grøn bevidsthed på Bornholm og i resten af landet
- Styrket branding af Bright Green Island og Bornholm som bæredygtig og innovativ fødevare-ø

Organisering

Der nedsættes en projektorganisation bestående af LAG-Bornholm, som er projektejer og projektleder på projektets første fase samt en følgegruppe med udvalgte repræsentanter fra partnerorganisationer. Se venligst afsnit 9 i den vedlagte projektbeskrivelse samt bilag 4: Organisationsdiagram (Begge i bilag 2 til denne dagsorden).

Som et gennemgående element i projektet, vil der løbende blive koordineret og samkørt med eksisterende aktiviteter indenfor fødevareklyngen på Bornholm med henblik på at opnå størst mulig synergi og undgå utilsigtede overlap imellem aktiviteterne.

Datoer for arrangementer vil blive koordineret med øvrige arrangementer under Gaarden og Bornholms Landbrug, ligesom markedsføringsindsatsen vil blive koordineret.

Særligt vil projektet søge at opnå en stærk sammenhæng og understøtte planerne om etablering af et evt. kommende bornholmsk fødevareuniversitet.

Der er pt. interesseerklæringer fra Business Center Bornholm, Center for Regional- og Turismeforskning, Gourmet Bornholm, Gaarden, Bornholms Landbrug, BRK, Gudhjem By og Mindeforening og Væksthus Hovedstadsregionen. (bilag 3 – Interesseerklæringer).

Disse aktører forventes at være partnere i projektet.

Vurdering

Projekts målsætning om at skabe nye arbejdspladser inden for lokalt producerede fødevarer placerer sig inden for erhvervsudviklingsstrategiens indsatsområder. Projektet vil særligt fokusere på iværksættersegmentet som ligeledes er inden for rammen af Vækstforums strategi.

Selvom ansøgers forventede effekter af dette projekt (nedenfor) ikke er identiske med Vækstforums målsætninger, skønnes disse dog alligevel at være forenelige. Det skal dog nævnes, at flere af de forventede effekter i praksis er vanskelige at måle.

Dette projekt er første fase af i alt tre faser. Denne første fase er indledende og skaber forudsætningen for de to følgende faser, der er igangsættende og merværdiskabende i forhold til en egentlig produktion af afgrøder. Det er således også i disse faser, at der vil opstå en målbar effekt i forhold til Vækstforums erhvervsstrategiske målsætninger om flere jobs og øget værdiskabelse.

Spørgsmålet er således, om Vækstforum ønsker at medfinansiere dette indledende projekt, eller opfordre ansøger til at arbejde videre med de indledende faser for egen regning, for derefter at ansøge om medfinansiering til et projekt, hvori de ønskede effekter i bogstaveligt forstand "høstes".

Det er imidlertid Vækstforumsekretariatets vurdering, at der er en generel opbakning til projektet blandt de forskellige aktører i den bornholmske fødevareklynge, herunder ikke mindst fra de primære nøglepartnere; Gourmet Bornholm- en del af regional madkultur og Bornholms Landbrug. Samtidigt er det sekretariatets vurdering, at ansøger er fuldt ud indstillet på, at sikre optimal koordinering med allerede iværksatte aktiviteter på området, således at de mange tiltag supplerer og komplementerer hinanden.

Endelig vurderes det, at selvom der er tale om et projekt med fokus på små skala produktion, så vil man ved at pulje de mange små produktioner kunne genere en samlet set større volumen frugt og grønt på øen. Etableres der blandt de små grøntprocenter et afsætningsfælleskab (et såkaldt "fødevare-hub"), vil man kunne øge den samlede mængde afgrøder, hvorved man vil man kunne øge forsyningssikkerheden i mødet med større kunder, eksempelvis i detailhandlen eller udenøs.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt ansøgningen godkendes, vil det betyde et træk på 200.000 kr. af de regionale udviklingsmidler.

Der er ansøgt om 200.000 kr. fra Landdistriktspuljen til forsøgsprojekter. Hvis projektet tildeles midler fra Landdistriktspuljen, reduceres beløbet, der er ansøgt om hos Vækstforum, svarende til det beløb, som tildeles af Landdistriktspuljen. LAG-Bornholms bestyrelse har

indstillet projektet positivt. Det er alene en legalitetskontrol fra Erhvervsstyrelsen, der står tilbage. Et evt. tilsagn vil blive betinget af, at der opnås endeligt tilsagn fra Erhvervsstyrelsen under LAG-ordningen.

UDGIFTER	%-fordeling	Kr.
Løn til medarbejdere på projektet	75	301.350
Konsulentydelse	4	16.000
Evaluerings (konsulentydelse eller løn)	2	8.400
Rejser, kost og logi (medarbejdere på projektet)	4	15.000
Kontormaterialer	1	2.000
Information (inkl. annoncer)	7	27.250
Andet	5	20.000
I alt	100	400.000

FINANSIERING		
Regionale udviklingsmidler (denne ansøgning)	50	200.000
LAG-Bornholm	50	200.000
I alt	100	400.000

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

7 Status på den regionale vækstpartnerskabsaftale 2014-2015 og forslag til nye indsatsområder

00.01.00P27-0670

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	10	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	7	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum drøfter status på nuværende vækstpartnerskabsaftale, 2014-2015
- at Bornholms Vækstforum drøfter og prioriterer forslag til kommende vækstpartnerskabsaftale, 2016-2017

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 10:

Vækstforum tager status til efterretning og prioriterede følgende indsatser i kommende vækstpartnerskabsaftale: kvalificeret arbejdskraft, uddannelse, samarbejde med forsknings- og vidensinstitutioner, billige boliger, grønne initiativer, produktivitet og ny teknologi.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- Sagen til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Taget til efterretning

Sagsfremstilling

Status på initiativerne i den nuværende vækstpartnerskabsaftale, 2014-2015

Den overordnede ambition med den nuværende aftale om vækstplan for Bornholm var at skabe grundlag for etablering af 200 nye arbejdspladser på øen.

Med vækstplanen skulle gennemføres og videreføres en række indsatser inden for fem hovedområder:

1. Ny vækst i fødevareerhvervet på Bornholm
2. Krydstogsturisme og maritime services
3. Billigere færgebetjening af Bornholms Regionskommune
4. Adgang til kvalificeret arbejdskraft og gode uddannelsesmuligheder
5. Virksomheden i centrum- en styrket erhvervsfremmeindsats

Det går godt på Bornholm, og de fleste af vækstplanens initiativer er gennemførte og vellykkede grundet i et godt samspil med stat og styrelser; herunder i særdeleshed med Trafik-, Erhvervs- og Vækst-, Uddannelse- og Forskning-, og Forsvar- og Skatteministeriet.

Af helt nye tal fra Danmarks Statistik viser, at 202 flere er kommet i beskæftigelse inden for det sidste år, hvorved målsætningen om 200 nye arbejdspladser i perioden er indfriet:

Fremgang i beskæftigelsen i hele Danmark			
	Samlet beskæftigelse 2. kv. i år	Ændring det sidste år	Ændring siden 2008
Fuldtidsansatte lønmodtagere			
Hele landet	2.203.084	37.779	-75.108
Region Hovedstaden	806.625	18.901	19.342
Landsdel Byen København	370.987	8.626	22.187
Landsdel Københavns omegn	287.616	8.590	8.963
Region Midtjylland	484.041	6.761	-24.204
Landsdel Østjylland	317.031	5.557	-7.048
Region Syddanmark	444.234	5.049	-37.148
Region Nordjylland	212.356	3.688	-12.766
Landsdel Nordjylland	212.356	3.688	-12.766
Region Sjælland	245.199	3.301	-22.168

Landsdel Syddjylland	283.005	3.223	-21.881
Landsdel Østsjælland	77.436	2.048	-1.750
Landsdel Fyn	161.230	1.827	-15.267
Landsdel Nordsjælland	135.386	1.484	-10.227
Landsdel Vest- og Sydsjælland	167.763	1.253	-20.418
Landsdel Vestjylland	167.010	1.204	-17.157
Landsdel Bornholm	12.637	202	-1.580

Kilde: Danmarks Statistik

Tilsvarende ses en tydelig stigning i antallet af jobåbninger på Bornholm ved antallet af opslag på jobnet.dk de sidste par år: I 2014 blev der fra januar til august opslået 550 stillinger. I januar til august 2015 var antallet af opslag vokset til 650 stillinger. I samme periode i 2016 er optalt i alt 920 stillingsopslag på Jobnet.dk.

Idet følgende gives status på Vækstplanens initiativer indenfor de 5 hovedområder.

1. Ny vækst i fødevareerhvervet på Bornholm

1.1 Modernisering af slagteriproduktionen på Bornholm

Det fremgår af Vækstplanen, at der skal skabes bedre rammer for svineproduktionen på øen.

Som led i moderniseringen og udviklingen af slagteriproduktionen på Bornholm fremsatte regeringen i oktober 2014 Lov om medarbejderinvesteringsselskaber, der satte rammerne for et nyt medarbejderinvesteringsselskab på slagteriet i Rønne. Med denne aftale mellem DI og NNF blev slagterimedarbejderne medejere i investeringsselskabet. Som del i udviklingspakken for slagteriet har regeringen givet tilsagn om op til 1 mio. kr. årligt i fem år til investeringer, der kan understøtte en rentabel produktion, samt reserveret ca. 200.000 årligt i aftaleperioden til kompetenceudviklingsprojekter for slagteriets medarbejdere.

Som følge heraf er netop etableret et nyt kølerum på slagteriet i Rønne. Fra Bornholms Regionskommune skal lyde en opfordring til, at man fra centralt hold iværksættes en evaluering af medarbejdernes indflydelse i selskabet og Danish Crowns brug af kompetenceudvikling.

En opdatering af omregningsfaktoren for dyreenheder har bidraget til at understøtte slagteriproduktionen på Bornholm og muliggjort et øget antal slagtesvin på øen. I slagteriåret 2015/2016 med opgørelse pr. 30. september var produktionen i staldene øget med 30.000 flere slagtesvin, svarende til i alt ca. 461.000 svin. De nuværende staldanlæg kan løfte produktionen til målsætningen på 500.000 slagtesvin i slagteriåret 2016/17. Udvidelse af den nuværende produktion er sket gennem renovering og nybygning af nye staldanlæg og ansættelse af yderligere 1 fuldtidssagsbehandler.

Initiativet om at yde tilskud til landmænd på Bornholm, som afhjælper ekstraomkostninger til fx fragt af slagtedyr, foder, afgrøder og gødning til bornholmske landmænd, er implementeret ved, at Bornholm er blevet omfattet af ø-støttereglerne. Ø-støtten tildeles 58 småøer i

Danmark. På Bornholm er ca. 20.000 ha omfattet af reglerne, hvor der udbetales et tillæg til grundbetalingen på 485 kr./ha i 2015, hvilket svarer til ca. 10. mill. kr.

Med regeringens beslutning om at muliggøre en hurtigere indfasning af spildevandsmodellen til gavn for de store vandforbrugende virksomheder, var der ved vækstplanens indgåelse udsigt til forbedrede vilkår for den bornholmske slagteriproduktion. Det er imidlertid endnu ikke lykkedes at indfase spildevandsmodellen på slagteriet i Rønne.

Bornholms Regionskommune er i godt samspil med Danish Crown og de to parter har indledt et nyt projektsamarbejde om integration af flygtninge på arbejdsmarkedet.

1.2 Partnerskab om udvikling, afsætning og markedsføring af kvalitetsfødevarer

Som følge af aftale om den nuværende Vækstplan blev afsat 5 mio. kr. til etablering af et partnerskab om udvikling, afsætning og markedsføring af kvalitetsfødevarer.

På denne baggrund blev i 2015 etableret et nyt partnerskab mellem Bornholms Regionskommune, Bornholms Landbrug og Gourmet Bornholm – en del af regional madkultur og indledt et 3,5 årigt samarbejde om projekt "Etablering af partnerskab for udvikling og afsætning af kvalitetsfødevarer på Bornholm" (projektperiode 01.01.2015 -30.06.2018).

Gennem etablering af et tværsektorielt partnerskab, er det målet at bidrage til 200 nye arbejdspladser frem mod år 2020; at styrke værdikæden fra jord til bord og fremme sammenhængskraften i udviklingen af kvalitetsfødevarer. Desuden skal projektet iværksætte aktiviteter, der understøtter de bornholmske fødevarevirksomheders kompetenceløft, styrker innovation og produktudvikling, øger muligheden for afsætning og eksport samt styrker de bornholmske fødevareproducenters stærke markedsposition og varemærke gennem en strategisk markedsføring mod nye markeder.

Projektet har opstillet konkrete mål under følgende fem spor:

1. Øget kompetenceniveau i virksomhederne, herunder en øget professionalisering af erhvervet
2. Øget innovation og produktudvikling
3. Større afsætning og eksport
4. Styrket offensiv markedsføring
5. Styrket værdikæde fra jord til bord (producent, leverandør, forarbejdning, grossist og aftager)

Halvandet år inde i projektet er status:

Der er etableret et partnerskab mellem de tre nøgleaktører og partnerskabet repræsenteres i en bestyrelse af bestyrelsesformand for Gourmet Bornholm- en del af regional madkultur, bestyrelsesformand for Bornholms Landbrug og Bornholms borgmester. Tilsvarende er etableret et sekretariat med repræsentation af de tre parter. Der er kontinuerlig mødeaktivitet i både bestyrelse og sekretariat.

Gaarden – Bornholms regionale madkulturhus er idriftsat og tiltrækker nye iværksættere, etablerede virksomheder, såvel nye/flere turister.

I perioden fra 2014 til 2015 er antallet af gæster på Gaarden øget med 40%, svarende til 24.000 gæster i 2015.

Antallet af medlemmer af foreningen Gourmet Bornholm – en del af regional madkultur er øget med 30 % og i dag rummer foreningen 58 bornholmske producenter. Flere er på vej.

I løbet af de to sidste år har i alt 36 fødevareiværksættere enten som nye iværksættere eller som allerede etableret virksomhed indledt en ny proces til produktion/forarbejdning af fødevarer.

Fokusområde 1: Øget kompetenceniveau i virksomhederne, herunder en øget professionalisering af erhvervet

Med Center for Regional og Turisme forskning (CRT) som operatør er pr. 1. juli 2015 iværksat projekt "Viden og Vækst". Det er projektets formål at bidrage til øget professionalisering og kompetenceudvikling i erhvervet.

I projektet er gennemført mere end 40 besøg hos bornholmske fødevarevirksomheder og behovet for kompetenceløft er drøftet.

Der er gennemført en spørgeskemaanalyse blandt 60 fødevarerelaterede virksomheder for at afdække ønsker til kompetenceudvikling

Der er foreløbigt planlagt et kompetenceudviklingsforløb inden for strategisk ledelse (Vækst via Ledelse) med deltagelse af 4 fødevarerelaterede virksomheder.

I samarbejde med Bornholms Landbrug tilbydes særlige kontorpladser til fødevareproducenter, som kan få gratis hjælp til de administrative opgaver. Der er desuden blevet ansat en iværksætterkonsulent ved Business Center Bornholm.

Fokusområde 2: Øget innovation og produktudvikling

Med Bornholms Landbrug som operatør er igangsat et regionalfondsprojekt til etablering af en tværsektoriel fødevareklyngeorganisation, med det formål at skabe rammer for optimal videndeling, produktudvikling og innovation.

Under dette indsatsområde er på nuværende tidspunkt:

- Etableret et "produktinnovationsforum", til understøttelse af producenter, restauratører og detailhandel. Disse afvikles på ½ års basis.
- Udarbejdet et fælles Ydelseskatalog
- Igangsat et produktinnovationsforløb med ca. 30 nye fødevarevirksomheder, hvoraf 11 på nuværende tidspunkt formelt set indgår i regionalfondsprojektet
- Igangsat en kortlægning af "den bornholmske terroir"

Fokusområde 3: Større afsætning og eksport

Som led i Væksthus Hovedstadsregionens projekt "Bornholmske fødevarer og regional madkultur – klyngesamarbejde og fælles aktiviteter" (afsluttet august 2015) er iværksat tiltag til udvikling og styrkelse af afsætningen af produkter og salg i samarbejde med blandt andet FOOD (projekt "Bedre mad til turister" og "Local Cooking") samt deltagelse på FOOD festival i Århus. I et samarbejde med FOOD, har fokus i disse projekter været at løfte turisternes mad- og spiseoplevelse på de bornholmske restauranter.

Der forventes gennemført yderligere tiltag i samarbejdet med FOOD til facilitering af et kvalitetsløft af spiseoplevelserne på øen. Dette i erkendelse af at gode mad- og spiseoplevelser fastholder og understøtter en positiv turismeudvikling.

Partnerskabet mellem Gourmet Bornholm, Bornholms Landbrug og Bornholms Regionskommune har som opgave, at igangsætte tiltag, der styrker samspillet mellem aftagere og producenter af bornholmske kvalitetsfødevarer, så afsætning af produktionen sikres og leverancesikkerheden forbedres. Partnerskabet har derfor en målsætning om, at der skal etableres et fælles såkaldt Food-hub på øen, som muliggør dels et forretningsmæssigt samarbejde mellem producenter, dels en tættere forbindelse mellem aftagere og producenter. Der arbejdes aktivt på at realisere ambitionen.

Partnerskabet arbejder for en øget afsætning af lokale fødevarer i detailhandlen, og der er konkret indgået aftale mellem Gourmet Bornholm og Coop om at afsætte bornholmske kvalitetsprodukter i Coops butikker over hele landet. Der er indgået en forpligtende aftale mellem parterne, og på nuværende tidspunkt har to bornholmske producenter indgået konkrete aftaler om levering til Coop. Yderligere to producenter forventes at indgå aftale dette efterår.

Afsætningspotentialet ved specifikke initiativer som en bornholmsk slagtebus, opskæringsvirksomhed er endnu ikke undersøgt nærmere, men forventes tænkt ind i Væksthus Hovedstadsregionens projekt "Bornholm ud i verden", et regionalfondsprojekt igangsat 1. januar, med øget afsætning, salg/eksport som overordnet målsætning.

Projekt "Bornholm ud i verden" er i gang og der er iværksat screening af virksomheder med eksportpotentiale. Forventet opstart af det første hold er 4. kvartal 2016. Ud af et hold på i alt 6 tilmeldte virksomheder er de alle 6 fødevarevirksomheder.

Der forventes gennemført i alt 6 forløb med 6 virksomheder på hvert forløb, i alt 36 virksomheder.

Fokusområde 4: Styrket offensiv markedsføring

Med Bornholms Museum i spidsen (midler fra Nordea fonden) er igangsat en række fødevareaktiviteter rettet mod især turister og bornholmere. Et særligt indsatsområde er øget brug af den digitale platform www.bornholm.info, www.gaarden.nu samt sociale medier.

Samtidigt iværksættes tiltag til en styrket markedsføring af Bornholm som madkultur-destination i tæt samarbejde med FOOD og Destination Bornholm og siden projektets opstart, har været afholdt minimum 60 journalistture med fokus på mad (primært gennem Destination Bornholm), hvilket er det højeste antal ture nogensinde. Tilsvarende har der i perioden været gennemført 6 såkaldte Food Energy Tours, med besøg på Gaarden.

Fokusområde 5: Styrket værdikæde fra jord til bord (producent, leverandør, forarbejdning, grossist og aftager)

Der er igangsat en kortlægning af styrker og svagheder ved den eksisterende værdikæde fra jord til bord med henblik på at styrke Bornholms fødevarestrategiske udgangspunkt i samarbejde med erhvervsfremmesystemet. Konkret er igangsat følgende initiativer:

- Indgåelse af afsætningsaftaler med bornholmske turismeaktører med henblik på gruppeture, events, individuelle pakker samt markedsføringstiltag på Bornholm
- Styrke samarbejdet med detailhandlen
- Indgåelse af partnerskabsaftale med Coop Danmark for afsætning af lokale, bornholmske varer i Coops butikker i hele Danmark – den første partnerskabsaftale mellem Coop og en region.
- Markedsføringskampagner
- Afholdelse af eventen "Bornholm på Rådhuspladsen"
- Journalistture, besøgsprogrammer (eksempelvis Food Energy Tours, gennem Destination Bornholm, Visit Denmark m.fl.)
- Kontinuerlig afdækning af mulige, nye kanaler for afsætning af bornholmske fødevarer, lokalt, nationalt og internationalt
- Undersøgt perspektiver for lokalt slagteri af kreaturer og lam

1.3 Akvakultur på Bornholm

Af vækstplanen fremgår det, at mulighederne for at udvikle akvakulturproduktion på Bornholm skal undersøges.

Regeringen vil blandt andet gennem støtte til innovation og udvikling af teknologiarbejde inden for eksisterende støtteordninger muliggøre etablering af akvakulturproduktion ved Bornholm og i de øvrige danske farvande under hensynstagen til havmiljøet.

Dette arbejde er igangsat og gennemføres som led i den generelle implementering af støtteordninger (fiskeriudviklingsprogrammet og GUDP).

Af vækstplanen fremgår det desuden, at regeringen ønsker at afdække de reguleringsmæssige barrierer for etablering af akvakulturproduktion frem mod sommeren 2015. Den tidligere regering nedsatte en arbejdsgruppe, der ophørte i forbindelse med regeringsskiftet. Erfaringerne fra arbejdsgruppen vil dog indgå i et videre arbejde i tværministerielt regi, forlyder det.

Politisk har regeringen leveret en akvakulturplan, med planer for flere havbrug, men denne plan har endnu ikke udmøntet sig i en tilladelse til akvakulturproduktion ved Bornholm.

2. Krydstogsturisme og maritime services

Det bemærkes i Vækstaftalen, at Rønne Havn har potentiale til at blive et endnu vigtigere omdrejningspunkt for erhvervsudviklingen på øen, navnlig indenfor krydstogsturisme, sand- og granitproduktion samt udskibning og servicering af havvindmøller. En udbygning af havnen er imidlertid en forudsætning for en realisering af potentialet, sådan at store krydstogts- og fragtskibe kan lægge til.

I aftalen er formuleret følgende initiativer:

- Regeringen, Bornholms Regionskommune og Rønne Havn A/S udarbejder i 2014 en business case og undersøger mulighederne for en etapevis udbygning af havnen
- Regeringen, Bornholms Regionskommune og Rønne Havn A/S går i dialog med private investorer om at afdække private finansieringsmuligheder

Rønne Havn har udarbejdet en businesscase. Der er på baggrund af denne udarbejdet en plan for en etapevis udbygning af Rønne Havn, der dels vil være første skridt mod en fremtidssikring af havnen og dermed forsyningen til Bornholm, og dels give mulighed for at udvikle eksisterende og nye aktiviteter. Den første etape er budgetteret til ca. 500 mio. og vil indeholde en multi-kaj, et manøvreareal, der muliggør anløb af det store krydstogtssegment, samt et nyt areal på ca. 10 hektar. Etappen indeholder også mulighed for at kunne fremtidssikre modtagelsen af olie eventuelt LNG, da der er plads til efterfølgende etablering af en ny oliepier og kommende vindrelaterede offshore services.

Rønne Havn mangler for nuværende ca. 150 mio. for at kunne finansiere de 500 mio. med en acceptabel risikoprofil. Havnen arbejder dels på en revideret CEF ansøgning, efter at have modtaget afslag på den første, sammen med partnerhavne, og dels med EIB om en finansieringspakke. Når eller hvis det lykkedes at skruer en finansieringspakke med en acceptabel risikoprofil sammen, igangsættes nye tiltag for at løfte kvaliteten af krydstogts-gæstens oplevelse i Bornholms Cruise Network. Der er i fase II af udbygningen mulighed for at etablere et decideret krydstogtsafsnit med tilhørende 2 kajer. Denne plan kan eksekveres i givet fald krydstogtsmarkedet forsat vokster fremover i Østersøområdet, og Bornholm som forventet evner at øge sin markedsandel.

Den maritime klynge udvikler sig forsat gennem arbejdet i Offshore Center Bornholm (OCB). De første globale ordrer er eksekveret af medlemsvirksomheder, og havnen arbejder benhårdt på at synliggøre sin eksistens, specielt på offshore vind området. Havnen har desuden jævnligt anløb af offshore skibe, hovedsageligt skibe, der arbejder på det tyske vindfelt Ankona. I givet fald, at havnen opnår den finansielle styrke til at gennemføre den første etape, forventes dette forretningsområde at kunne løftes markant, da der skal installeres 5023 MW inden for en forsyningsattraktiv afstand fra Bornholm mellem 2020 og 2025. Det primære arbejde i OCB er for nuværende at løfte kompetenceniveauet og ambitionerne hos medlemsvirksomhederne, således at visionen om at medvirke til at fastholde Danmarks position inden for vindenergi ved at blive det østlige vindenergicentrum kan realiseres.

Der er tæt kontakt mellem havnen og betydende virksomheder i offshore vind branchen, og der er udvist stor interesse for havnens forslag til sit værdiskabende bidrag til værdikæden i både drifts og opsætningsfasen.

Det forventes, at første etape af fremtidssikringen står færdig primo 2019.

Havnen har færdiggjort/udarbejder for nuværende følgende dokumenter, der skal understøtte en bestyrelsesbeslutning om at igangsætte første fase: Businesscase til långivere (EIB og banker); Feasibility studie; Masterplan; VVM; Besejlingssimulationer

2.1 Vækstplan for dansk turisme

Som led i regeringens lancering af en ny vækstplan for dansk turisme er etableret et nationalt turismeforum, der har til formål at udvikle en fælles national strategi for dansk turisme.

Udviklingsselskabet Dansk Kyst- og Naturturisme har fået ansvaret for at udvikle kyst- og naturturismen i hele Danmark, herunder til opgave at etablere et Østersøpartnerskab, der skal bidrage til at udnytte turismepotentialet ved den danske Østersø. Bornholms Regionskommune varetager en bestyrelsespost i dette partnerskab.

Det går den rigtige vej for turismen på Bornholm og følgende nøgletal illustrerer den positive udvikling:

Færgetrafikken mellem Ystad og Rønne har aldrig været større end i sommeren 2016, viser nyeste tal fra rederiet Færgen. Det fremgår blandt andet af Færgens trafiktal, at der på ruten mellem Ystad og Rønne, august 2016 ses en stigning på 1.9 % i antallet af fragtede personbiler, sammenlignet med august 2015. Samlet set er antallet af fragtede personbiler i højsæsonen steget med 2 procent på ruten mellem Ystad og Rønne, med 14 procent på ruten fra Køge og med 6 procent fra Sassnitz, sammenholdt med samme periode i 2015.

I 2015 var der godt 1,2 mio. overnatninger på Bornholm. (Hoteller, feriecentre, vandrerhjem, lystbådehavne og feriehuse (Campingpladser er ikke medtaget), sammenholdt med 1.092.977 i 2013 og 1.162.433 i 2014. De nyeste opgørelser viser, at antallet af overnatninger på Bornholm i perioden januar-juli 2016, er steget med 11.5 procent, sammenlignet med samme periode året før.

Det faktiske turismeforbrug (omsætning) udgør knap 1,8 mia. kr. i 2014 og placerer dermed øen på en syvendeplads. København topper listen med et forbrug på knapt 22 mia. kr.

Turismeforbrugets relative andel udgør 6,9% af det samlede udbud af varer og tjenester på Bornholm og placerer dermed øen på en syvendeplads sammen med Samsø. Fanø topper listen med 28,1 %.

Mht. til årlige regionale investeringer (Vækstforum) i turismebranchen er Bornholm ikke så overraskende placeret i bunden i sammenligning med regionerne:

Tabel 5.2.1 Regionale turismeinvesteringer (regionale erhvervsudviklingsmidler og strukturfondsmidler)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	mio. kr.						
I alt	207,2	222,3	168,3	257,7	210,2	124,5	145,3
<i>Heraf</i>							
Nordjylland	36,1	50,7	36,5	35,8	25,8	33,9	28,7
Midtjylland	46,3	28,6	31,4	96,0	38,7	11,4	11,7
Syddanmark	69,2	46,1	12,3	43,1	73,8	4,9	36,2
Sjælland	8,6	10,2	9,4	23,4	11,5	9,3	12,2
Hovedstaden	44,4	79,4	56,9	55,4	56,6	63,8	53,4
Bornholm	2,6	7,3	21,8	4,0	3,8	1,2	3,1

Note: Indeholder ikke medfinansiering fra private midler. Regionale turismeinvesteringer for 2014 dækker over såvel midler til udviklingsaktiviteter og tidligere særskilt basisfinansiering af de regionale turismeselskaber.

Kilde: Danske Regioner.

Med støtte fra Regionalfonden forventes efteråret 2016 igangsat et outdoorturisme klynge projekt, der skal styrke produktinnovation og samarbejde på tværs af lokale og nationale turismeaktører.

3. Billigere færgebetjening af Bornholm

Af Vækstaftalen fremgår det, at der skal etableres bedre færgetransport for det bornholmske erhvervsliv, og der tages initiativ til en permanent nedsættelse af færgetaksterne for godstransport på ruterne Rønne-Ystad og Rønne-Køge.

Der er effektueret en markant nedsættelse af fragttaksterne på lastbiler og trailere på ruterne Rønne-Køge og Rønne-Ystad pr 1. juni 2015. For de 7 måneder i 2015 lød bevillingen på knap 24. mio. kr. I 2016 er bevillingen på 40. mio. kr. Bevillingen pristalsreguleres i årene derefter. Det har betydet prisreduktioner på de to ruter på ca. 51 % og en mængdemæssig stigning på 10-15 %.

Der pågår i øjeblikket en analyse, som udføres af CRT, i regi af Trafikkontaktrådet, der vil vise hvem der får gavn af nedsættelsen af fragtpriiserne: Hvor bliver tilskudsmillionerne af? Og hvilken effekt har det for det bornholmske samfund. Analysen er færdig ultimo 2016.

4. Adgang til kvalificeret arbejdskraft og gode uddannelsesmuligheder

4.1 Adgang til kvalificeret arbejdskraft

Jf. Vækstplanen er fremhævet følgende initiativer, til understøttelse af kvalificeret arbejdskraft og gode uddannelsesmuligheder på øen:

- Bedre rammer for en koordineret virksomhedsrettet indsats på tværs af erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsessystemet.
- Styrket indsats for at unge og voksne har de kompetencer, virksomhederne efterspørger.

Siden juli 2015 har Business Center Bornholm, Væksthus Hovedstadsregionen og det tidligere Bornholms Akademi været samlokaliseret med Jobcenter Bornholm. Der er etableret én indgang til erhvervsservice og denne samlokalisering bevirker at rammerne for en koordineret virksomhedsrettet indsats på tværs af de tre områder er forbedret. Der sker en større grad af videndeling i forhold til hvilke kompetencer virksomhederne efterspørger, hvormed

uddannelsesindsatsen til unge og voksne i højere grad kan målrettes det konkrete behov – både på kort og langt sigt.

4.2 Uddannelse til alle

Projekt "Uddannelse til alle" blev med yderligere 1. mio. i tilskud forlænget med 6 måneder. Projekter er nu afsluttet. Projektets formål var at kvalificere den bornholmske ungdom til at deltage aktivt på arbejdsmarkedet og som overordnet målsætning var, at 95 pct. af en bornholmsk årgang skal kvalificere sig til arbejdsmarkedet eller en videregående uddannelse gennem en ungdomsuddannelse og 60 pct. af hver bornholmsk årgang skal gennemføre en videregående uddannelse.

Med den øgede bevilling på 1. mio. kr. var det muligt at videreudvikle og gennemføre følgende aktiviteter og forløb:

- Videreudvikling af hjemmesiden www.ung.bornholmr.dk, med opbygning af et oversigtsværktøj over tilbud og vejledning til udsatte unge på Bornholm. På siden formidles sommer- og fritidsjob.
- Etablering af et nyt og innovativt metalværksted i samarbejde med BornPro; en såkaldt do Box, der fungerer som innovativt og mobilt møderum og undervisningslokale indrettet i en container
- Afholdelse af 4 temadage som opsamling på uddannelsen "Ind i Uddannelse – ud af misbrug". Forløbet har resulteret i, at regionskommunen efterfølgende har ansat to medarbejdere til at varetage arbejdet med unge, der har misbrugsproblemer.
- Afholdes af en Camp med fokus på Unges Motivation.

Projekt "Uddannelse til alle" er afsluttet, men der bliver arbejdet videre med flere af elementerne i det nye projekt "Ungeguide", herunder med en videreførelse af www.ung.bornholmr.dk, hvor både hjemmeside og Facebook gruppe er et vigtigt element i det fremtidige arbejde. Do Box containeren har efterfølgende været en del af Folkemøde, Sol over Gudhjem, og Wonderfestiwall.

4.3 Bedre muligheder for videreuddannelse på Bornholm

I Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse arbejdes der aktivt på at skabe flere videregående uddannelsesmuligheder, som kan tiltrække og fastholde flere (tilflyttende) studerende. Resultatet er tre nye SU-berettigede videregående uddannelser på Bornholm inden for de seneste blot to år.

Alene fra 2015 til 2016 har der været en stigning i antallet af ansøgninger til de bornholmske videregående uddannelser på knap 17% og hele 61%, hvis der ses bort fra Socialrådgiveruddannelsen, der alene har optag hvert 3. år (senest i 2015).

Der er omkring 320 studerende ved de videregående uddannelsesinstitutioner på Bornholm.

På videreuddannelsesområdet gennemføres der på nuværende tidspunkt tre fulde diplomuddannelser og to akademiuddannelser bliver udbudt til start pr. 1. februar 2017. De to sidstnævnte er målrettet det private arbejdsmarked.

5. Virksomheden i centrum – en styrket erhvervsfremme indsats

Bornholms Erhvervsservice er pr. 1. januar 2015 etableret som en fysisk samlet én indgang i Rønne. Bornholms Erhvervsservice er samlebetegnelsen for følgende aktører: Bornholms Regionskommune (Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse, Teknik og Miljø) Væksthus Hovedstadsregionen, Business Center Bornholm. Teknik og Miljø er alene organisatorisk tilknyttet.

5.1 60 mio. kr. til bedre bredbånd på Bornholm

Forligspartierne bevilgede i 2014 60 millioner kroner til udbygning af bredbånd på Bornholm, og BornFiber vandt udbuddet "Bedre bredbånd på Bornholm". BornFiber har bygget videre på infrastrukturen opbygget af Østkraft. Statens tildeling forpligtiger til udbygning af bredbåndsnettet, og BornFiber vil komme til at dække op til 7.000 nye adresser inden udgangen af 2016. Det betyder samlet set, at BornFiber i 2017 forventer at kunne dække over halvdelen af alle adresser på Bornholm.

Herudover har forligskredsen i 2016 afsat yderligere 200 mio. kr. til hele landet til områder som har under 10 Mbit/s download og 2 Mbit/s upload. Både kommuner og lokale sammenslutninger kan søge. På Bornholm vil det være borgerforeninger og grundejerforeninger, der på vegne af beboerne, søger denne pulje. Følgende områder på Bornholm har vist interesse for den nye pulje: Sandvig, Vang, Stampen(Rønne) og området fra Sømærken til Snogebæk.

Foreslåede indsatser i den kommende vækstpartnerskabsaftale

Bornholms Regionskommune forventer at indgå aftale om ny Vækstplan til januar 2017.

Erhvervs- og Vækstministeriet har på nuværende tidspunkt lagt op til, at der indgås samarbejde med Bornholms Regionskommune/Bornholms Vækstforum om følgende indsatser:

Forenkling og fokusering af erhvervsfremmeindsatsen (herunder opfølgning på regeringens analyse af erhvervsfremmeindsatsen)

Af regeringsgrundlaget fremgår, at regeringen vil gennemføre et eftersyn af erhvervsfremmeindsatsen for at forenkle og fokusere midlerne

Kvalificeret arbejdskraft (herunder opfølgning på evt. analyse i regi af Danmarks Vækstråd)

Sammenhæng i erhvervs- og uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen

Jf. regeringens strategi for Vækst og udvikling i hele Danmark vil regeringen invitere regioner og kommuner til at samarbejde om at styrke sammenhængen, så virksomhederne oplever en bedre dialog med de offentlige virksomhedskonsulenter og virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft styrkes.

Bruttoliste over forslag til øvrige fokusområder i ny Vækstplan, i ikke prioriteret rækkefølge

Etablering af et tværsektorielt partnerskab om udvikling af turismen på

Bornholm, i tæt kobling til visionen om Bornholm som Bright Green Island og med et særligt fokus på udvikling, produktinnovation og markedsføring af den bornholmske outdoorturisme.

Det tværsektorielle partnerskab skal med en række konkrete indsatser bidrage til nye arbejdspladser frem mod år 2020, jfr. nuværende aftalen om vækstplan for Bornholm 2014 samt styrke værdikædens svageste led og øge sammenhængskraften på tværs af øen i udviklingen af kvalitets (outdoor)turisme produkter.

Partnerskabet skal bestå af private aktører indenfor turisme på øen og med afsæt i øens mange stedbunde ressourcer, kvalificere udviklingen af nye turismerelaterede produkter.

Med inspiration fra det igangværende arbejde for udvikling og innovation på fødevareområdet (jfr. bevilling af 5 mio. fra Erhvervs- og Vækstministeriet) vil arbejdet i partnerskabet med fordel kunne fokusere på følgende:

1. Øget kompetenceniveau i virksomhederne, herunder en øget professionalisering af erhvervet (i samarbejde med projekt "Viden og Vækst"/Center for Regional og Turisemeforskning)
2. Øget innovation og produktudvikling
3. Styrket offensiv markedsføring
4. Styrket værdikæde og øget sammenhængskraft mellem alle led i kæden med henblik på at styrke Bornholms turismestrategiske udgangspunkt i tæt samarbejde med nøgleaktører på området (med afsæt i en konkret kortlægning af styrker og svagheder ved den eksisterende værdikæde)

Som led i partnerskabet på outdoorturismeområdet, skal der arbejdes på at realisere målsætningen om et fysisk outdoorcenter på Bornholm. Et sådant outdoorcenter, som et fysisk centrum for dansk outdoorturisme, forventes at ville kunne åbne nye og bæredygtige veje for udviklingen af dansk kyst og naturturisme.

Ekstraordinær erhvervsindsats i økonomisk hårdt ramte områder

Jf. regeringens strategi for Vækst og udvikling i hele Danmark vil regeringen i samarbejde med regionale vækstfora og lokale aktører udføre en målrettet erhvervsindsats i udvalgte områder som er ramt af økonomisk tilbagegang, og som har et økonomisk potentiale der kan bygges på. Indsatsen omfatter et "erhvervseftersyn" i samarbejde med lokale og regionale aktører, der skal resultere i en handlingsplan, der indeholder konkrete tiltag inden for erhvervsudvikling, planlov, uddannelse, beskæftigelse. Indsatserne skal gøre brug af eksisterende redskaber og inddrage erhvervsdrivende fonde og foreninger.

Rammevilkår – kvalificeret arbejdskraft og forskning

- a. Genetablering af pulje til meromkostninger ved udlagte videregående uddannelser (Bornholmerpuljen)
- b. Mulighed for frit valg af aftaler med videregående uddannelsesinstitutioner, der udbyder udlagt uddannelsestilbud på Bornholm (I dag er dette bestemt af den regionale udbudsret, og Bornholm kan derfor kun vælge uddannelser, der udbydes i Region Hovedstaden.)
- c. Indførelse af differentieret taxametersystem, der gavner tyndtbefolkede områder
- d. Dispensation, således at der gives mulighed for at etablere et skolehjem ved Campus(er). Det giver mulighed for at flere unge, der ikke bor på Bornholm, kan tage deres ungdomsuddannelse på Bornholm. Er særligt relevant, hvis der udvikles særlige toninger af fx en outdoor-linje på STX
- e. Flexibilitetsfremmende tilskud ved flytning (kan evt. være udgifts neutral)

Særlige vilkår for Rønne havn og offshore branchen

Indsatser videreføres fra nuværende vækstplan, se status

Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft

Indsatser videreføres fra nuværende vækstplan, se status

Fiskeri og akvakultur, sæler

Indsatser videreføres fra nuværende vækstplan, se status

Midlertidig bolig (vakant bolig) for potentielle tilflyttere

Økonomiske konsekvenser

-

Åbent punkt

8 Ansøgning: Bright Green Island revitalisering

24.00.00Ø39-0177

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	7	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	8	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune/ Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse ansøger om 1.370.000 kr. af de regionale udviklingsmidler til et netværksskabende projekt, der skal revitalisere "Bright Green Island visionen" henimod en bredere bæredygtighedsdefinition.

Iflg. ansøger, er projektets overordnede og langsigtede formål, "at understøtte udviklingen af Bornholm som et resilient, bæredygtigt og selvforsynende samfund". Den udvikling skal iflg. ansøger "sikre øens overlevelse for de kommende generationer både økonomisk, klima- og miljømæssigt og i kraft af en stærk social sammenhængskraft".

Konkret vil projektet i flg. ansøger bl.a. medføre a) en øget andel af virksomheder, der har en grøn forretningsplan, b) min. 8 nye samarbejder med betydning for erhvervsudvikling og/eller tilflytning og c) *forudsætning* for etablering af min. 10 nye arbejdspladser.

Projektperioden er 2016-2019, det samlede budget er på 3.050.000 kr.

Kommunalbestyrelsen bidrager med 1,5 mio. kr., BRK bidrager med timer for 30.000 kr. og private virksomheder med 150.000 kr.

Projektet vil arbejde med en fundraising-strategi, der skal sikre yderligere finansiering til en række nye delprojekter, som direkte udløbere projektet.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller ansøgningen til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, og
- at projektet midtvejsevalueres af COWI under den rammeaftale, der er indgået med de regionale vækstfora. Alternativt at projektet afrapporterer løbende overfor Vækstforum.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 7:

Vækstforum indstiller ansøgningen til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget. René Danielsson kan ikke medvirke i godkendelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at ansøgningen godkendes

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Indstillingen godkendt

Sagsfremstilling

Projektet tager afsæt i Bright Green Island, der har været Bornholms brandings- og bæredygtighedsstrategi siden 2007, og vil sætte "skub i udviklingen og udbrede bæredygtighedsstrategien til at omfatte flere områder af det bornholmske erhvervsliv og samfund i øvrigt. Strategiområderne skal udvides med et socialt bæredygtighedselement.

Revitaliseringen vil tage afsæt i de tidligere Bright Green Island-strategier og projekter som fx Ecogrid, Food and Energy Tours og Green Solution House der tilsammen har sat øen på "landkortet indenfor bæredygtighed både nationalt og internationalt".

I dag er der i flg. ansøger fortsat interesse for grøn omstilling i produktionen hos et bredt udvalg af bornholmske erhvervsvirksomheder, blandt andet fordi effektiv anvendelse af energi og ressourcer både minimerer miljøbelastningen og samtidig er blevet et konkurrenceparameter, som kan ses direkte på bundlinjen. Aktører som Victor Vask, Bornholms Energi og Forsyning, Gourmet Bornholm, Bornholms Landbrug, Destination Bornholm og BCB har således tilkendegivet interesse for en revitalisering af Bright Green Island. (Se bilag 2, Interessetilkendegivelser).

Tidligere var Bright Green Island-strategien forankret i Business Center Bornholm, mens den i dag – på baggrund af en evaluering af BCB for Vækstforum i 2014 – er overdraget til Bornholms Regionskommune, Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse.

Pt. er der dog ingen dedikeret tovholderfunktion, der varetager arbejdet med forankring og implementering. BRK er ansøger og vil fungere som "kontaktpunkt og vidensopbygningssted". Der skal ansættes én eller flere projektmedarbejdere, der skal mobilisere, facilitere og undersøge udviklingspotentialer. Derudover vil projektmedarbejderen stimulere til fælles kommunikation af strategien. De konkrete tiltag under projektet vil blive udbudt som tilbud til interesserede virksomheder, borgere mv. og dermed bygge på interesser fra de aktører, der ønsker at tage aktiv del i denne udvikling.

Målgrupper

Projektet henvender sig til følgende målgrupper:

- Bornholmsk erhvervsliv, foreninger og institutioner, herunder også potentielle nye erhverv på øen.
- Bornholmske forbrugere, befolkning, herunder også rettet mod potentielle tilflyttere.
- Bornholms Regionskommune service- og administrationsenheder.
- Nationale og internationale samarbejdspartnere.

Organisering

Projektet er forankret i Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse, Bornholms Regionskommune. Projektorganisationen skal dog udvikles, så der sikres forankring såvel indadtil i Bornholms Regionskommunes organisation, som udadtil blandt de centrale aktører inden for erhvervsudvikling, samfundsudvikling og bæredygtighed på Bornholm.

Ansøger forventer, at der vil blive behov for flere delprojekter, hvoraf nogle vil ligge uden for regionskommunens organisation. Kommunens rolle bliver først og fremmest at "kultivere, mobilisere og facilitere netværk og offentlige-private partnerskaber i deres virkeliggørelse af Bright Green Island".

Aktiviteter

2016

- Mapping/screening af hidtidige BGI tiltag og nøgleaktører (wp1,5,6/okt.16)
- Interessentanalyse og -møder (wp1,5,6,7/okt16)
- Etablering af organisation (wp2/nov16)
- Nulpunktsmåling survey (wp1,4/nov16)
- Kommunikations- og PR-strategi, 1. udkast (wp4/nov16)
- 1. årlige handleplan for mobiliseringstiltag og -indsatser (netværksmøder, prioriteret facilitering, events, mv.), herunder udarbejdelse af koncept for dialogramme (wp5,6/nov16)
- Relancere hjemmeside: Fokus på vision, videndeling, fakta, netværkskontakter (wp4/nov16)
- Evt. kick off, inddragende, formidlende, inspirerende event: f.eks. Bæredygtig jul (wp4/dec16)

2017

- 2. årlige handleplan for mobiliseringstiltag og -indsatser (netværksmøder, prioriteret facilitering, events mv.), på baggrund af første række af netværks og dialogmøder (wp5,6,7/feb17)
- Kommunikations- og PR-strategi, revideret (wp4/feb17)
- Relancere Facebook: fokus på eventformidling, løbende nyheder, statusopdateringer (wp4/marts17)
- Mobiliserende og netværksskabende event, optakt til visions-sejlads: f.eks. event på Folkemødet 2017 (wp2,4,5,6/jun17)
- Visions-sejlads 2.0. (wp2,3,5,6,7/sept17)
- Udgive ny visions-, strategi- og handleplan: Evt. på Bæredygtig jul event (wp2,4/dec17)

2018

- 3. årlige handleplan for mobiliseringstiltag og -indsatser (netværksmøder, prioriteret facilitering, events, mv.) (wp5,6,7/feb18)
- Kommunikations- og PR-strategi, revideret (wp4/feb18)
- Evt. lancere nyhedsbrev: Fokus på nyheder, events, tips og tricks (wp4/feb18)
- Mobilisering til visionen og strategien med intern og ekstern partnerkreds, borgere mv.: f.eks. events på Folkemødet 2018, herunder evt. bidrage til/etablere sustainability event/festival (wp4,5,6,7/jun18) (afhænger af yderligere finansiering)
- Midtvejsevaluering af projektets mål, strategi og handleplan, herunder synliggørelse af min. 5 nye samarbejder og/eller indsatser under BGI (wp1,2/nov18)

2019

- 4. årlige handleplan for mobiliseringstiltag- og indsatser (netværksmøder, prioriteret facilitering, events mv.) (wp4,5,6,7/feb18)
- Kommunikations- og PR-strategi, revideret (wp3/feb19)
- Events/sustainability festival (wp2,4,5,6,7/jun19) (afhænger af yderligere finansiering)
- Evalueringssurvey (wp2,4/sept19)

- Afdække fremtidig model for forankring og styrkelse af Bright Green Island (wp1,2,7/okt19)
- Evalueringsrapport, herunder synliggørelsen af min. 8 nye samarbejder og/eller indsatser under BGI (wp1,2,4/okt19)

Aktivitets- og milepælsplan for perioden er vedlagt (bilag 4, Aktivitets-og tidsplan)

Umiddelbare aktivitetsmål for processen

Ved projektets afslutning er det ansøgers forventning, at følgende resultater vil være opnået:

- a) Der er iværksat min. 2 årlige aktiviteter, events og/eller nye traditioner, der har vækstpotentiale for turisme og detailhandel
- b) Bright Green Island har været omtalt i udenøjs medier min. 10 gange
- c) Det er afdækket, hvorvidt Bright Green Island kan/skal certificeres som et varemærke
- d) Potentialet for Bornholm som Bright Green test-ø inden for projektperioden er afdækket
- e) Der er søgt ekstern medfinansiering til min. 3 delprojekter/aktiviteter under Bright Green Island strategien
- f) Der er udarbejdet en revitaliseret strategi for BGI med konkrete mål for hvordan Bright Green Island skal bidrage til øget selvforsyning, jobskabelse og bæredygtighed.
- g) Der er udarbejdet konkrete handleplaner målrettet erhvervet, borgere, kommune.
- h) Der er etableret en styrket kommunikation omkring Bright Green Island, der skaber overblik over strategi og mål, igangværende og afsluttede aktiviteter, nøgleaktører og opnåede resultater.
- i) Der er i kommunen etableret et fysisk kontaktpunkt til koordinering- og facilitering af indsatser, formidling af kontakter, viden og resultater til gavn for erhvervsudvikling og tilflytning.
- j) Der er etableret en synlig kobling mellem Bright Green Island og tilflytningsstrategien.
- k) Der er udarbejdet en plan for forankring og finansiering af aktiviteter efter projektets ophør.

Mål for forankring, organisation og samarbejde

- l) Der er en øget andel af virksomheder og lokalbefolkning der identificerer sig med Bright Green Island (målt gennem survey, nulpunkts måling i nov. 2016 og gentaget i aug./sept.) 2019)
- m) Der er skabt bred forankring af visionen i det bornholmske samfund: Erhverv, foreninger, kommune, borgere
- n) Der er opbygget en koalition af bornholmske privatejede virksomheder (min. 5), der arbejder for at udbrede og forankre arbejdet med Bright Green Island

Mål for erhvervslivets konkurrenceevne

- o) Der er en øget andel af virksomheder, der har en grøn forretningsplan. (fx målt gennem survey)
- p) Der er iværksat min. 8 nye samarbejder med betydning for erhvervsudvikling og/eller tilflytning
- q) Der er skabt *forudsætning* for etablering af min. 10 nye arbejdspladser

Langsigtede effekter

Ifølge ansøger, skal revitaliseringen af Bright Green Island sikre, at det bornholmske samfund "i fremtiden fastholder og styrker sin position inden for innovativ udvikling og implementering af bæredygtige løsninger, hvilket igen vil understøtte Bornholms attraktivitet for vækst i erhvervsliv og befolkningstal".

En revitaliseret vision Bright Green Island, der er solidt forankret i befolkningen og erhvervet vil iflg. ansøger på sigt kunne:

- Skabe bedre globale konkurrencebetingelser

- Styrke øens brand og position som grøn bæredygtig erhvervs- og turismedestination
- øge øens resiliens/robusthed og dermed mindske samfundets sårbarhed overfor fremtidige ukendte globale samfundsændringer og udfordringer (klima, stigende priser på råvarer, migration osv.)
- Sikre en fortsat adgang til velfærd (fordeling af knappe naturressourcer)
- Skabe grundlag for, at naturen fortsat vil være en del af øens attraktionsværdi
- Skærpe øens profil, nationalt og internationalt
- Understøtte en fælles bornholmsk identitet, et fælles værdigrundlag, en fælles fortælling på tværs af branche, kommune og civilsamfund.

Vurdering

Iflg. ansøger er projektet i overensstemmelse med Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, idet fastholdelsen og udviklingen af Bright Green Island som Bornholms brand for bæredygtighed er "en forudsætning for, at Bornholm kan udvikle sig som et attraktivt miljø for iværksætteri og bosætning."

Udvikling af bæredygtige løsninger, herunder udvikling af viden, produkter og strukturelle forhold mv. står i flg. ansøger "øverst på dagsordenen i det danske og internationale samfund". Det er derfor – iflg. ansøger – "yderst vigtigt, at Bornholm følger med denne udvikling". Ansøger anfører, at grøn omstilling er blevet et vigtigt konkurrenceparameter for virksomheder og har en direkte økonomisk effekt. Eksempler på dette er Victor Vask, Nord + Nord og lokale økologiske landmænd mv.

Erhvervsudviklingsstrategiens tre indsatsområder (produktions- og servicevirksomheder, turisme, fødevarer) er i flg. ansøger alle omfattet af arbejdet med at udvikle og mobilisere til Bright Green Island-strategien, herunder facilitering af nye samarbejder og netværk, inspiration til produktudvikling mv.

Jf. "Lov om erhvervsfremme" og Erhvervsudviklingsstrategien "Vilje til Vækst" er Vækstforums helt overordnede formål, at skabe flere jobs og økonomisk vækst i erhvervslivet. Det er således positivt, at der på nuværende tidspunkt, er interesselikendegivelser fra repræsentanter for øens erhvervsliv om at deltage i dette projekt.

Det springende punkt er således, om projektaktiviteterne formår at realisere visionen om et samfund, der kan reducere sit CO₂-aftryk samtidig med, at skabe bedre forudsætninger for øget beskæftigelse og bæredygtige vækstmuligheder gennem civilsamfundets inddragelse og en grøn omstilling i erhvervet.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt ansøgningen godkendes, vil det medføre et træk på de regionale udviklingsmidler på 1.370.000 kr. i perioden 1. september 2016 – 31. august 2019.

UDGIFTER	%-fordeling	Kr.
Løn medarbejdere i alt	80,98	2.470.000
Konsulentytelser, ekstern	9,57	292.000
Rejse, kost og logi (konsulenter)	0,82	25.000
Rejse, kost og logi (medarbejdere på projektet)	2,30	70.000
Information, formidling, kommunikation, annoncering	0,85	26.000
Andet, i alt	5,15	157.000
Supportering af projekt, styregruppe og følgegruppe (mødeaktivitet)	0,39	12.000

Afholdelse af events/workshops/herunder visionssejlds (2 årlige arrangementer)	4,10	125.000
Bogføring og budgetadministration	0,66	20.000
Revision i alt	0,33	10.000
I alt	100,00	3.050.000

FINANSIERING	%-fordeling	Kr.
Regionale Udviklingsmidler	44,92	1.370.000
BRK medfinansiering timer (projektbidrag, fundraising, mv.)	0,98	30.000
Ekstern medfinansiering	4,92	150.000
BRK medfinansiering	49,18	1.500.000
I alt	100,00	3.050.000

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Åbent punkt

9 Ansøgning: Urkraftfestival 2017-2019

24.05.10Ø39-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	6	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	9	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Foreningen Urkraftfestival.dk ansøger om 600.000 kr. i tilskud til udvikling og gennemførelse af en Urkraftfestival på Bornholm i 2017, 2018 og 2019 i forbindelse med sommersolhverv i juni. Budgettet er ca. 4,8 mio. kr. Heraf ventes 1,6 mio. kr. (33 procent) finansieret af festivaldeltagerne. Det resterende beløb ventes finansieret af fonde.

Ansøger forventer, at festivallen vil tiltrække 7.500 besøgende – heraf halvdelen tilrejsende fra Danmark, Norden og Europa. Der forventes et standard døgnforbrug på 800 kr./pr. døgn for tilrejsende. Dvs. en øget omsætning på ca. 9 mio. kr. for alle tre år.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at ansøgningen fra Foreningen Urkraftfestival.dk om 600.000 kr. for perioden 2017-2019 drøftes.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 6:

Vækstforum indstiller ansøgningen til afslag i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- sagen til orientering, da Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget på møde den 8. juni 2016 delegerede kompetencen til administrationen, til at påse om sager fra Bornholms Vækstforum, hvor der indstilles afslag, er i overensstemmelse med gældende lovgivning

Erhvervs- og beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:

Orienteringen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Med udgangspunkt i urgamle danske og nordiske musiske og folkelige traditioner, ønsker ansøger at inspirere, udvikle og skabe nærvær og urkraftige oplevelser ved at inddrage aktører og deltagere.

Gennem fortællinger og musik og ved at inddrage naturens og menneskelige ressourcer vil festivallen tilbyde deltagerne at genfinde rødderne i et ellers udfordret liv, hvor især de digitale medier – iflg. ansøger – er med til at efterlade især yngre mennesker i en fysisk ensomhed grundet sociale medier.

Ansøger anfører, at hvis vores samfund skal blive bedre at leve i og vores liv mere meningsfyldt, er det vigtigt at kunne forstå sig selv og sine omgivelser. Og ved bedre at kende og kunne bruge/udnytte sine egne og naturens kræfter, vil vi være bedre i stand til at værne om os selv, vores medmennesker og vores natur. Projektet bygger på den præmis, at vi langsomt er ved at glemme vores egne evner og ressourcer, og at det derfor er vigtigt, at nogen sætter spot på de menneskelige ressourcer fremfor digital udvikling, teknologi, effektivitet og rationaler.

I løbet af festivallens fire dage vil professionelle kunstnere og traditionsbærere sammen med gæsterne synge, danse, fortælle og udføre folkelige ritualer og traditioner.

I flg. ansøger er projektets målgruppe alle med interesse i den fælles nordiske og europæiske folkekultur samt mennesker med interesse i at bevare og beskytte vores natur og dennes resurser - herunder også de menneskelige resurser. Det være sig unge såvel som gamle fra hele Europa. Men projektet har særligt fokus på de unge – som er den målgruppe, der i fremtiden skal bringe vores mange traditioner og ritualer videre til de næste generationer.

Aktiviteter

Projektet består af to dele: Urkraftfestivalen på Bornholm og UrkraftKaravanen i det øvrige Danmark.

Urkraftfestivalen på Christianshøj / Bornholm

Christianshøj - Markedsplads for "folkefesten" med boder for instrumentmagere, kunsthåndværkere, økologiske og helsebringende producenter. På markedspladsen vil der desuden være en stor dansebane og åben scene hvor folkemusikere og folkedansere frit kan skrive sig på en spilleliste.

Kyllingemoderen - Nærværende koncerter, fortællearrangementer og workshops.

Jomfrubjerget - Scene for optræden af kunstnere hvor naturen og urkraftens medvirken er det vigtigste element. (F.eks. eskimoisk trommedans, strubesang, joiken, samt naturinstrumenter).

Koldekilde - Mindre arrangementer med fortællinger, teater, musik. Arrangeres for små grupper med udspring fra Christianshøj.

Teltpladsen ved Åremyr - Shamanistiske ritualer m.m. afviklet som workshops for mindre grupper.

Plantørhuset ved Rømersminde - Mindre arrangementer med fortællinger, teater, musik. Arrangeres for små grupper med udspring fra Christianshøj.

UrkraftKaravanen / øvrige Danmark

UrkraftFestivalen på Bornholm bakkes op af en landsomfattende UrkraftKaravane, der hvert forår besøger 3 udvalgte byer i Danmark. UrkraftKaravanen er en præsentation af festivalens temaer og en appetitvækker til årets festival på Bornholm, og dermed også en unik

eksponering af selve øen Bornholm. Karavanen befolkes med musikere, fortællere, dansere og udvalgte videnspersoner, der vil inspirere med koncerter og workshops. Karavanen planlægges og gennemføres i et tæt samarbejde med lokale aktører og foreninger.

Organisation

Pt. bakkes projektet op af følgende partnere: - Naturstyrelsen Bornholm, Wonderfestiwall, Bornholmtours, Destination Bornholm, Bornholms Middelaldercenter, Bornholms Folkemusiklaug, Bornholms Dramaskole, Christianshøj Kroen, Trup Ting Tang og Event Bornholm.

Samarbejdspartnernes bidrag vil primært bestå af arbejdskraft og markedsføring.

Økonomi

UDGIFTER	%-fordeling	Kr.
Løn til medarbejdere på projektet	35	1.700.000
Rejser, kost og logi (medarbejdere på projektet)	2	72.000
Information (inkl. annoncer)	3	144.000
Andet (Se bilag 4)	59	2.821.493
Revision	1	60.000
I ALT	100	4.797.493

INDTÆGTER	%-fordeling	Kr.
Regionale udviklingsmidler (denne ansøgning)	12,5	600.000
Anden finansiering	53,5	2.557.093
Projektindtægter	34,0	1.640.400
I ALT	100	4.797.493

Mht. anden finansiering: Der er pt. ansøgt forskellige private fonde: Nordea Fonden, Nordisk Kulturfond, Augustinusfonden, Sparekassen Bornholms Fond, Brdr. Larsen Legat, Bornholms Brand, Augustinus Fond m.fl. BRK - herunder puljer og råd vil også blive ansøgt
Pt. er der ikke bevilliget penge til projektet.

Vurdering

Det er Vækstforumsekretariatets vurdering, at ansøgningen på visse områder ligger inden for Erhvervsstrategiens målsætninger om vækst i omsætning og jobskabelse i den bornholmske turistbranche. På andre områder falder den ved siden af.

Festivalen henvender sig til et relativt smalt og ungt publikum, og festivalens aktiviteter er afgrænset til området i og omkring Christianshøj i Almindingen, hvor købemulighederne selvsagt er begrænsede. Derfor er det forventede døgnforbrug på 800 kr. pr. gæst – som er et normalt gennemsnit af danske og udenlandske turisters døgnforbrug – svært at forestille sig.

Ansøger fremfører dog også, at dette ikke er målet alene, men at budskabet og formidlingen kommer før volumen og økonomi.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt ansøgningen godkendes vil det betyde et træk på de regionale udviklingsmidler på 600.000 kr. fordelt på tre år.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Åbent punkt

10 Ansøgning: Talentskole for grøn energi og IT

24.00.00Ø39-0175

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	4	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	10	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Campus Bornholm ansøger Bornholms Vækstforum om 2.525.000 kr. af de regionale udviklingsmidler/ uddannelsespuljen til udvikling og gennemførelse af talentundervisning inden for grøn energi, information og kommunikationsteknologi. Det samlede budget er på 2.895.000 kr. Projektperioden er 1.1. 2017 – 1.7. 2020.

Talentundervisningen vil være et ekstra undervisningstilbud for særligt motiverede elever på de gymnasiale uddannelser, HTX og STX, og erhvervsuddannelserne Strøm, styring og IT.

Der planlægges 2-3 undervisningsforløb med 10 udvalgte bornholmske elever på hvert forløb. I det sidste forløb vil der blive inviteret fem eksterne elever med. Direkte involverer pilotprojektet i alt 20-30 bornholmske elever samt fem eksterne elever. Derudover vil fire undervisere på disse uddannelser på Campus Bornholm få opbygget særlige fagkompetencer.

Erfaringerne og det udviklede undervisningsmateriale vil fremover også kunne integreres i den generelle undervisning.

Projektet bygger videre på erfaringerne fra pilotprojektet "Uddannelse af fremtidens elforbruger – Smart Grid anvendt i undervisningen", der var målrettet 10. kl. samt STX- og HTX-uddannelserne som en del af de alm. realfags-/fysiktimer. Dette projekt vil samarbejde med det nye EcoGrid 2.0 projekt (2016-2019) og involvere Bornholms Energi og Forsyning samt energi- og IT-virksomheder på Bornholm.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at Campus-ansøgningen om 2.525.000 kr. af de regionale udviklingsmidler/ uddannelsespuljen indstilles til afslag grundet et uforholdsmæssig højt budget, set i forhold til den begrænsede målgruppe på i alt 20-30 elever – hvoraf fem er udenøjs.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 4:

Vækstforum indstiller ansøgningen til afslag i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget med de argumenter sekretariatet har anført.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- sagen til orientering, da Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget på møde den 8. juni 2016 delegerede kompetencen til administrationen, til at påse om sager fra Bornholms Vækstforum, hvor der indstilles afslag, er i overensstemmelse med gældende lovgivning

Erhvervs- og beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Orienteringen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Formålet med etablering af en talentskole inden for grøn energi, information og kommunikationsteknologi er i flg. ansøger, "at øge ungdommens interesse for såkaldt grøn energiteknologi og fremtidens energisystemer".

Målet er ligeledes at opbygge viden inden for IT, som kan møde samfundets og energisektorens stigende behov for IT- og datakompetencer, som f.eks. er knyttet til udrulningen af såkaldte smarte elmålere og udviklingen af markedet for fleksibelt elforbrug.

Den primære målgruppe er HTX og Erhvervsskolen. Der planlægges 2-3 undervisningsforløb med 10 udvalgte bornholmske elever på hvert forløb. I det sidste forløb vil der blive inviteret fem eksterne elever med. Direkte involverer pilotprojektet i alt 20-30 bornholmske elever samt fem eksterne elever. Projektet involverer 4 bornholmske lærere fra HTX.

Involvering af eksterne elever kan give Campus Bornholm mulighed for i fremtiden at tilbyde/sælge undervisningstjenester f.eks. til "talentfulde" elever udenfor Bornholm. Erfaringerne og det udviklede undervisningsmateriale vil fremover også kunne integreres i den generelle undervisning.

Projektet tager afsæt i, at Bornholm på mange måder betragtes som "Danmarks laboratorium for fremtidens energisystem" og samarbejder med bl.a. Danmarks Tekniske Universitet og Bornholms Energi og Forsyning. Dette giver bl.a. mulighed for at anvende EcoGrid 2.0 fuldskalaprojektet som et "case study", der belyser "fremtidens intelligente energisystem".

Pga. samarbejdsrelationerne vil Campus få mulighed for at holde sig ajour med den nyeste viden om energiområdet. Det bornholmske erhvervsliv nævnes af ansøger som en tredje målgruppe, der får mulighed for at påvirke undervisningen. Derudover nævnes, at de unges kendskab til erhvervslivets forventninger og karrieremuligheder på Bornholm forventes øget.

Ansøger påpeger, at projektet understøtter Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi – Vilje til Vækst, ved at øge udbuddet af unikke uddannelser, der på sigt øger arbejdsstyrkens kompetencer og dermed understøtter innovation i energisektoren og at dette samtidig er med til at understøtte visionen om "Bright Green Island".

De væsentligste aktiviteter i projektet

1. Planlægning af talentforløb med virksomhedsbesøg mv.
2. Udarbejdelse af hjemmeside

3. Rekruttering af elever på Bornholm (der ses også på muligheder for at samarbejde med andre skoler)
4. Gennemførelse af et pilotuddannelsesforløb, der tilbydes som ekstraundervisning for 2/3 x 10 udvalgte elever, evt. med mulighed for et praktikophold i energiselskaber/IT-virksomheder. I den sidste fase er ambitionen at invitere 5 elever fra en ekstern campus/uddannelsesinstitution.
5. Evaluering af undervisningen baseret på elevernes, undervisernes, fageksperter og virksomhedernes oplevelser af forløbet
6. Afholdelse af møder med relevante faggrupper, der arbejder med realfagsundervisning inden for det gymnasiale område og erhvervsskolerne, herunder workshops med Advisory Board.
7. Udarbejdelse af et undervisningskompendium, som kan bruges i fremtidig talentudvikling inden for grøn energi og IT.

Evaluering

Evaluering af undervisningen baseres dels på de studerendes oplevelser af forløbet og dels gennem workshops med relevante fag og virksomheder. Et af projektets hovedresultater er udarbejdelse af et undervisningskompendium, som kan overføres til andre gymnasier/lærere med interesse for talentudvikling inden for grøn energi og IT.

Organisering

Projektet støttes af et advisory board hvor DTU, Energinet.dk og Bornholms Energi- og Forsyning har givet tilsagn om at vedvirke. Derudover vil Vækstforum, lokale virksomheder og ministeriets fagkonsulenter inden for fysik og IT ligeledes blive inviteret.

Overordnet projektledelse varetages af uddannelsesleder på Campus Bornholm, Ann Due.

Se bilag 2 for yderligere information vedr. organiseringen.

Vurdering

Vækstforumsekretariatet vurderer, at projektet på mange måder lever op til Vækstforums erhvervsstrategi i forhold til opbygning af innovationskompetencer blandt arbejdsstyrken på Bornholm.

Projektets målgruppe er 20-30 bornholmske elever samt fem eksterne elever fra HTX/STX og erhvervsuddannelsen. Derudover vil 4 undervisere blive opkvalificeret. Erfaringerne og det udviklede undervisningsmateriale vil fremover også kunne integreres i den generelle undervisning.

Det er dog Vækstforumsekretariatets vurdering, at 2,6 mio. kroner er en relativt høj pris for et udbytte, hvor der ikke er nogen garanti for, at det vil gavne det bornholmske erhvervsliv, der jf. Erhvervsudviklingsstrategien er Vækstforums primære målgruppe.

Ansøger har fået forelagt denne vurdering og understreger, at de afledede effekter af projektet, dvs. værdien for Bornholm bør ses i et bredere og langsigtet perspektiv, f.eks.:

- Mulighederne for i fremtiden at tilbyde udvalgte elever på Bornholm talentundervisning
- Bidrage til at styrke fagkompetence hos andre lærere på Bornholm
- Sælge talentkonceptet til resten af Danmark: Lærere på Bornholm kan tilbyde talentundervisning enten til elever udenfor Bornholm. Lærere på Bornholm kan også tilbyde andre gymnasielærere kompetenceopbyggende kurser
- Folkemødet på Bornholm skaber en fantastisk mulighed for at markedsføre projektet over for resten af Danmark

- Projektet kan – med synergier til EcoGrid-projektet og IUFE-projektet– få status af "a pilot project of excellence", hvilket skaber international opmærksomhed omkring Bornholm og gør øen til et attraktivt mål for f.eks. skolebesøg

Parallelt med det ansøgte projekt ønsker Campus Bornholm desuden at integrere grundlæggende energifaglige problemstillinger i den almene samfunds- og naturfaglige undervisning allerede fra 1. årgang. Denne undervisning baseres direkte på de erfaringer, der blev opnået i IUFE-projektet og senere gennem erfaringer fra det ansøgte projekt. Målet er, at alle elever på de gymnasiale og erhvervsuddannelser skal opnå en øget bevidsthed om energiforbrug og fleksibelt elforbrug samt generelle problemstillinger, der er knyttet til omstilling til det grønne energisamfund. Dette skaber grundlag for, at de unge vælger videregående uddannelser eller jobs, der matcher et kompetencebehov som bornholmske virksomheder i større grad forventes at efterspørge.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt Vækstforum indstiller ansøgningen positivt overfor Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, vil det betyde et træk på 2.595.000 kr. fordelt på perioden 1.1.2017 – 1.7.2020.

Det skal bemærkes, at projektet stort set vil tømme Uddannelsespuljen i år 2017 og 2018.

Udgifter	% fordeling	Kr.
1. Løn til medarbejdere på projektet	70	2.033.000
2. Konsulenttydelser	1	40.000
3. Evaluering (konsulenttydelser eller løn)	3	90.000
4. Rejser, kost og logi (konsulenter)	14	413.000
5. Rejser, kost og logi (medarbejdere på projektet)	1	24.000
6. Kontormaterialer	0	0
7. Større anskaffelser, f.eks. edb, møbler mv.	0	0
8. Information (inkl. annoncer)	3	90.000
9. Ikke-refunderbar moms	0	0
10. Andet (skal specificeres)	7	201.000
11. Revision	1	4.000
12. Projektindtægter (produktion i aktiviteten)	0	0
I alt	100	2.895.000

Finansiering	% fordeling	Kr.
Regionale udviklingsmidler (denne ansøgning)	90	2.595.000
Anden finansiering (skal specificeres)	10	300.000
I alt	100	2.895.000

Se bilag 4 for yderligere specificering af udgifter.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Åbent punkt

11 Sager til høring i Integrationsråd

00.22.04A00-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	11	

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At ingen sager sendes i høring i Integrationsrådet

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Beskæftigelsesplan 2017 lægges til høring i Integrationsrådet

Åbent punkt

12 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00K04-0029

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	12	

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At ingen sager sendes i høring i Ældreråd og Handicapråd

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Beskæftigelsesplan 2017 lægges til høring i Handicaprådet

Åbent punkt

13 Eventuelt

00.01.00G00-0044

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	29-09-2016	13	

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 29. september 2016:
Intet